

PROGRAMY POLITYKI ZDROWOTNEJ¹

Programy zdrowotne może opracowywać, wdrażać, realizować i finansować Narodowy Fundusz Zdrowia, z kolei programy polityki zdrowotnej ministrowie oraz jednostki samorządu terytorialnego (JST).

Programy dotyczą w szczególności:

- ważnych zjawisk epidemiologicznych;
- ważnych problemów zdrowotnych (innych niż epidemiologiczne) dotyczących całej lub określonej grupy docelowej chorych – przy istniejących możliwościach eliminowania bądź ograniczania tych problemów;
- wdrażania nowych procedur medycznych i profilaktyki².

MINISTER ZDROWIA REALIZUJE PROGRAMY POLITYKI ZDROWOTNEJ, W SZCZEGÓLNOŚCI W ZAKRESIE:

- profilaktyki, diagnostyki i leczenia antyretrowirusowego osób żyjących z HIV;
- profilaktyki, diagnostyki i leczenia lekami o bezpośrednim, swoistym działaniu przeciwwirusowym osób osadzonych w zakładach penitencjarnych z przewlekłym, wirusowym zapaleniem wątroby typu C;
- leczenia hemofilii i pokrewnych skaz krwotocznych.

Powyższe programy polityki zdrowotne NFZ finansuje w zakresie zakupu produktów leczniczych i wyrobów medycznych dokonanego przez ministra zdrowia.

Minister zdrowia jak i jednostka samorządu terytorialnego opracowują projekt programu polityki zdrowotnej na podstawie mapy potrzeb zdrowotnych oraz dostępnych danych epidemiologicznych.

Program polityki zdrowotnej określa m.in.:

1. nazwę programu polityki zdrowotnej;
2. okres realizacji programu polityki zdrowotnej;
3. podmiot opracowujący program polityki zdrowotnej;
4. podstawę prawną opracowania programu polityki zdrowotnej;
5. opis choroby lub problemu zdrowotnego i uzasadnienie wprowadzenia programu polityki zdrowotnej wraz z danymi epidemiologicznymi i opisem obecnego postępowania;
6. cele programu polityki zdrowotnej i mierniki efektywności jego realizacji;

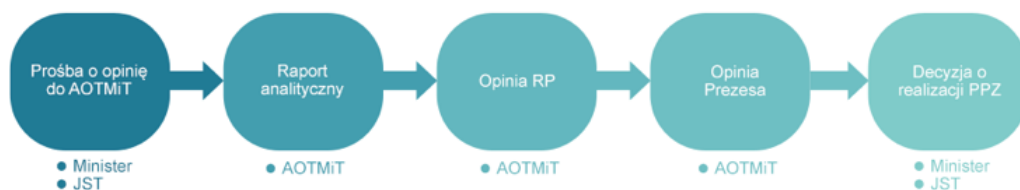
¹ Rozdział 4, ustawa z 24 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. 2004 nr 210 poz. 2135, z późn. zm.)

² Ministerstwo Zdrowia <https://www.gov.pl/web/zdrowie/programy-polityki-zdrowotnej1>

7. charakterystykę populacji docelowej, w tym kryteria kwalifikacji do udziału w programie i kryteria wyłączenia, oraz charakterystykę interwencji, jakie są planowane w ramach programu polityki zdrowotnej, w tym sposób udzielania świadczeń w ramach programu, a także wskazanie, czy i w jaki sposób interwencje te są zgodne z przepisami dotyczącymi świadczeń gwarantowanych oraz czy są zgodne ze wskazaniami aktualnej wiedzy medycznej;
8. organizację programu polityki zdrowotnej, w szczególności etapy programu polityki zdrowotnej i działania podejmowane w ramach etapów, oraz warunki realizacji programu polityki zdrowotnej dotyczące personelu, wyposażenia i warunków lokalowych;
9. sposób monitorowania i ewaluacji programu polityki zdrowotnej;
10. budżet programu polityki zdrowotnej, w tym koszty jednostkowe i całkowite oraz źródła finansowania programu polityki zdrowotnej.

Projekt programu polityki zdrowotnej jest przekazywany do Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji (AOTMiT) celem wydania opinii Prezesa AOTMiT. W proces oceny projektu zaangażowana jest również Rada Przejrzystości.

Rozpoczęcie wdrożenia, realizacji i finansowania programu może nastąpić wyłącznie po uzyskaniu pozytywnej lub warunkowo pozytywnej opinii Prezesa AOTMiT.

RP - Rada Przejrzystości, PPZ - Program Polityki Zdrowotnej

źródło: Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji <https://www.aotm.gov.pl/polityka-zdrowotna/>

Po zakończeniu realizacji programu polityki zdrowotnej minister oraz jednostka samorządu terytorialnego sporządzają raport końcowy z realizacji programu

PROGRAMY POLITYKI ZDROWOTNEJ MINISTRA ZDROWIA

Obecnie realizowane są następujące programy zdrowotne przez ministra zdrowia:

- *Rządowy program badań przesiewowych noworodków w Polsce na lata 2019-2026*
- *Zapewnienie samowystarczalności Rzeczypospolitej Polskiej w krew i jej składniki na lata 2021 – 2026*
- *Rządowy Program Polityki Zdrowotnej leczenie antyretrowirusowe osób żyjących z wirusem HIV w Polsce na lata 2022-2026*
- *Narodowy program leczenia chorych na hemofilię i pokrewne skazy krwotoczne na lata 2019-2023*

- *Rządowy program kompleksowej ochrony zdrowia prokreacyjnego w Polsce w 2021-2023 r.*
- *Program polityki zdrowotnej służący wykonaniu programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” na lata 2022-2026³.*

Od 1 stycznia 2023 roku finansowanie części świadczeń programów zostało przeniesionych z budżetu państwa – budżetu będącego w dyspozycji Ministra Zdrowia do NFZ, na podstawie ostatniej nowelizacji ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentystry.

KOORDYNACJA DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH NA RÓŻNYCH POZIOMACH WŁADZ SAMORZĄDOWYCH I PAŃSTWOWYCH W PLANOWANIU I WDRAŻANIU POLITYKI ZDROWOTNEJ – POLICY BRIEFS POLSKIEJ AKADEMII NAUK⁴

Jest to kolejna z czternastu ekspertyz dotyczących wybranych aspektów systemu zdrowia w Polsce, przygotowana przez ekspertów Polskiej Akademii Nauk w ramach projektu Komitetu Zdrowia Publicznego PAN „Ocena wybranych elementów systemu zdrowia w Polsce na podstawie dowodów naukowych i dobrych praktyk innych krajów – Polskie Zdrowie 2.0”.

Ekspertki wskazują, że w poszukiwaniu zmian usprawniających koordynację działań podejmowanych na różnych poziomach władz samorządowych i państwowych w planowaniu i wdrażaniu polityki zdrowotnej należy brać pod uwagę:

- możliwość zwiększenia odpowiedzialności samorządów terytorialnych w zakresie alokacji zasobów i organizacji świadczeń szczególnie w zakresie POZ i AOS przez zmiany w zakresie organizacji finansowania;
- możliwość wprowadzenia zmian systemowych, wzorowanych na rozwiązaniach funkcjonujących w innych krajach, co może wymagać głębszych zmian w systemie regulacji prawnych, łącznie z Konstytucją RP;
- wzmocnienie i sformalizowanie roli reprezentacji partnerów społecznych, w tym organizacji zawodów medycznych, w procesach zarządzania ochroną zdrowia, a także szersze stosowanie i doskonalenie znanych mechanizmów zarządzania zmianą.

Zostało również podkreślone, że istotnym czynnikiem, który może doprowadzić do pozytywnych zmian jest wprowadzenie współodpowiedzialności obywatela za swoje zdrowie, dbałości o środowisko oraz poszerzanie zasięgu koordynowanej opieki.

³ Spis programów polityki zdrowotnej Ministra Zdrowia <https://www.gov.pl/web/zdrowie/programy-polityki-zdrowotnej1>

⁴ Rekomendacje strategiczne na lata 2023-2027: *Koordinacja działań podejmowanych na różnych poziomach władz samorządowych i państwowych w planowaniu i wdrażaniu polityki zdrowotnej*, A. Augustynowicz, A. Budziszewska-Malinowska, P. Sieciński, Piotr Tyszko, C. Włodarczyk, Warszawa, styczeń 2023 r.